

Важливим елементом є й соціальна складова сталого розвитку. Інвестування в місцеві громади, створення робочих місць, збереження культурної спадщини та сприяння розвитку регіональної інфраструктури створюють додаткову цінність для клієнтів. Відвідувачі охоче підтримують такі компанії, усвідомлюючи, що їхній внесок сприяє розвитку регіонів і допомагає зберегти унікальну природну та культурну спадщину.

Впровадження стратегії сталого розвитку вимагає від компанії інноваційного підходу до створення продуктів і послуг. Це може бути розробка екотурів, пропозиція органічного харчування, співпраця з місцевими майстрами або організація програм волонтерського туризму. Такі ініціативи не тільки залучають нову аудиторію, але й дозволяють диференціюватися серед конкурентів, формуючи унікальну ціннісну пропозицію.

Ключовим викликом є інтеграція принципів сталого розвитку в усі бізнес-процеси компанії. Це стосується не лише зовнішніх продуктів і послуг, але й корпоративної культури, управління персоналом та стосунків із партнерами. Навчання співробітників, впровадження екологічно відповідальних практик на всіх рівнях і комунікація з клієнтами про важливість сталого туризму сприяють системному підходу до вирішення екологічних, економічних і соціальних викликів.

Таким чином, стратегія сталого розвитку стає важливим інструментом підвищення конкурентоспроможності туристичних компаній. Вона дозволяє поєднати комерційні інтереси з етичними цінностями, відповідаючи на запити сучасного ринку та роблячи бізнес більш стійким у довгостроковій перспективі. Компанії, які сьогодні роблять ставку на сталість, формують міцну основу для свого майбутнього успіху та розвитку.

Либа В. О.¹, Мішурченко Т. В.²

¹ канд. екон. наук, доц. доцент кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування, Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна

² здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, спец. 075 Маркетинг, Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна

ЗМІНИ МАРКЕТИНГОВИХ СТРАТЕГІЙ УКРАЇНСЬКИМ БІЗНЕСОМ В УМОВАХ ВІЙНИ

Після повномасштабного вторгнення Росії в Україну українські підприємства зазнали різкого впливу на свої маркетингові стратегії та бізнес-процеси. Підприємства мусили швидко адаптуватися до нової реальності: невизначеність, економічний спад, змінена поведінка споживачів. У цей період бізнес показав свою витривалість і здатність пристосовуватися до найскладніших умов.

Бренди стали не просто комерційними проектами — вони стали частиною волонтерського руху. Бізнеси активно підтримують армію, волонтерів,

постраждалих від війни. Наприклад, «Нова Пошта» не лише продовжує працювати й розширюватись [1], але й допомагає з гуманітарними вантажами, чим здобула ще більшу довіру своїх клієнтів.

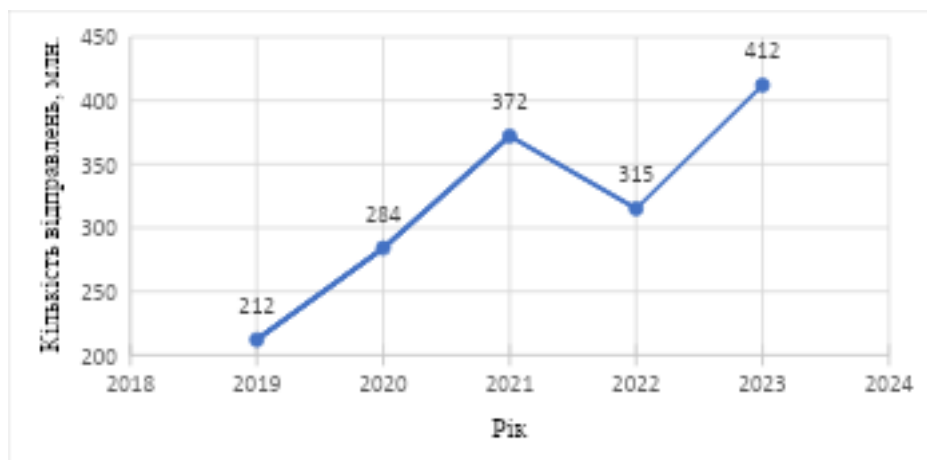

Рисунок 1 – Кількість відправлень Новою Поштою рік до року [2]

Війна змусила багато фірм перейти до онлайн-формату реклами або посилити свою присутність у цифрових каналах, адже традиційні канали (офлайн-реклама, зовнішня реклама) стали менш доступними та ефективними. Соціальні мережі, месенджери та сайти стали основними платформами для комунікації з клієнтами [3].

Оскільки внутрішній ринок зазнав значних втрат, українські бізнеси почали активно виходити на міжнародні ринки. Відкриття міжнародних офісів, співпраця з закордонними партнерами та адаптація продуктів під іноземних споживачів стали ключовими елементами стратегії виживання. Українська ІТ-компанія «SoftServe» активізувала свою присутність на ринках ЄС та США, знаходячи нових клієнтів і відкриваючи представництва [4].

В умовах кризи багато бізнесів почали об'єднуватися для взаємної підтримки. Спільні проекти, партнерства та колаборації дали можливість не лише скоротити витрати, але й розширити аудиторію та об'єднати ресурси для реалізації соціальних і гуманітарних ініціатив. Чимало брендів об'єднувалися для запуску спільних ліній продукції, де частина коштів від продажу йшла на потреби ЗСУ чи допомогу постраждалим [5].

Після повномасштабного вторгнення маркетингові стратегії українських підприємств зазнали значних змін. Фірми почали активно адаптувати свої підходи, орієнтуючись на соціальну відповідальність, підтримку української економіки та гнучкість у нових ринкових умовах. Перехід до цифрових каналів, переорієнтація на зовнішні ринки та патріотичний підхід у комунікаціях дозволили багатьом бізнесам не тільки вижити, а й продовжувати розвиватися в умовах війни.

Перелік використаної літератури

1. «Нова пошта» за 2023 рік відкрила 2242 нові відділення і збільшила покриття мережі на 20%. URL: <https://forbes.ua/news/nova-poshta-za-2023-rik-vidkrila-2242-novikh-viddilennya-i-zbilshila-pokrittya-merezhi-na-20-26012024-18802> (дата звернення: 17.11.2024).
2. Звітність. URL: <https://novaposhta.ua/partners/id/11730> (дата звернення: 18.11.2024).
3. Український досвід: комунікації брендів під час війни. URL: <https://cases.media/article/ukrayinskii-dosvid-komunikaciyi-brendiv-pid-chas-viini> (дата звернення: 17.11.2024).
4. «Українське ІТ може зрости втричі». Тарас Кицмей про майбутнє ІТ-ринку, стратегію SoftServe та бум технологічної освіти. URL: <https://forbes.ua/company/ukrainske-it-mozhe-zrosti-vtrichi-taras-kitsmey-pro-maybutne-it-rinku-strategiyu-softserve-ta-bum-tekhnologichnoi-osviti-12092022-8137> (дата звернення: 17.11.2024).
5. 19 must see кейсів українських і світових колаборацій брендів. Як вибрати партнера та що це дає. URL: <https://vctr.media/ua/kejsi-ukrayinskih-i-svitovih-kolaboracij-brendiv-147152/> (дата звернення: 17.11.2024).

Шевченко І. О.¹, Дєєва А. Д.²

¹ д-р екон. наук, доц., доц. кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування, Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна

² здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, спец. 075 Маркетинг, Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна

РОЗВИТОК ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ ПІД ВПЛИВОМ ТЕОРІЇ ПОКОЛІНЬ

Цифровий маркетинг або діджитал-маркетинг — це поєднання різних тактик з просування послуг і товарів та взаємодії з клієнтами в цифровому середовищі. Це поняття з'явилося в період з 1990-х по 2000-ні роки. [1]

Цифровий маркетинг формувався зі зростанням популярності і використання інтернету у всьому світі, що вимушувало знайомитися з новими інноваційними технологіями маркетингової діяльності.

На сьогоднішній день мережа інтернет використовується майже в усіх областях людської діяльності. Розвиток інтернету прямо впливає на становлення цифрового маркетингу як окремого і важливого напрямку в маркетинговій діяльності організацій. Зараз цифровий маркетинг – це щось більше, ніж продаж інформаційних продуктів, зараз йде торгівля інформаційним простором, програмними продуктами, бізнес-моделями і багатьма іншими товарами й послугами.